

دیوان طار نیشابوری

همراه با :

مقدمه و دفتر پیشین
با تصمیح و فهرست و تمقیق و
دفتر پایانی

شاعر :

شیخ شهید عطار نیشابوری

نویسنده و گردآورنده :

پرو فباک

با نام و یاد پروردگار

بارانیان، فرهاد (پروفباک) ۱۳۴۱..

دیوان عطار نیشابوری / نویسنده پروفباک..

دستیار ویرایش: زهرا باقری بیرجندی. اصفهان: غزل، ۱۳۸۳.

۷۵۲ ص.

ISBN 964-6733-65-4: ۴۵۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

الف. عنوان.

ب۲ ف۱۸۶۸/ BF

کتابخانه ملی ایران

۱۳۳/۳۲

۱۴۸۶۳-۸۳ م

اصفهان، دروازه شیراز، جنب استخر انقلاب، مجتمع تجاری هزارجریب،

تلفن: ۶۲۶۶۳۱۱

طبقه زیرین، پلاک ۱۶۰

نام کتاب	: دیوان عطار نیشابوری
نویسنده مقدمه و دفتر بیشین	: پروفباک
تحقیق و تصحیح و فهرست	: پروفباک
شاعر	: شیخ شهید عطار نیشابوری
دستیار ویرایش متون نشر، تنظیم و پی گیریها	: زهرا باقری «بیرجندی»
دستیار ویرایش «غلط گیری متون شعر»	: محمدرضا یزدانپرست
دستیار ویرایش «غلط گیری تاییپی و صفحه آرایی»	: فرشته سلطان الکتابی
ناشر	: انتشارات غزل - تلفکس: ۶۲۶۶۳۱۱
تیراژ	: ۲۰۰۰۰ جلد
چاپ اول	: ۱۳۸۲
شابک	: ۴-۶۵-۶۷۳۳-۹۶۴
شمارش صفحات	: ۷۵۲ صفحه
قیمت هر جلد	: ۴۵۰۰ تومان
لیتوگرافی	: پارسا
چاپ	: قریشیان
صحافی	: نوید

«هرگونه حق و حقوق مادی و معنوی و چاپ و ترجمه برای نویسنده محفوظ است.»

آدرس پستی نویسنده: اصفهان - کدپستی ۸۱۸۴۸۱۳۸۱۱ پروفباک

تلفن تماس گویا جهت مشاوره با نویسنده: ۰۳۱۱-۲۳۴۲۶۳۶

فهرست

عنوان	شماره صفحه
● مقدمه	۹
✽ عرفان و علوم غریبه طریقتی است که بسیار جذاب بوده	۱۱
✽ رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند	۱۱
✽ عارف بی هیچ طمع دنیوی ره می پوید	۱۱
✽ سالک با چشم درون می نگرد	۱۲
✽ پیر عارف به کراماتی می رسد که	۱۲
✽ پای استدلالیان چوبین بود	۱۲

- ❖❖ هر طریقت و سلوکی و هر عشق و شیدایی باید از رهگذر یک باور..... ۱۲
- ❖❖ چراکه تا اندیشه نپرورد فرد به سلوک ذهنی نرسد..... ۱۲
- ❖❖ عارف باید عاشق باشد ولی عشقی که در رهگذر..... ۱۲
- ❖❖ لکن نویسنده بر این باور است که عشق صحیح..... ۱۳
- ❖❖ پس باید بدانیم که فلسفه عرفان چیست؟..... ۱۳
- ❖❖ نویسنده سعی نموده است تا تعاملهای علوم عرفان را با نیروهای فراحسی..... ۱۳
- ❖❖ کاری که غربیان با استفاده از خرد و حکمت عتیق و علوم غریبه و عرفان
ایرانی و..... ۱۳
- ❖❖ از این روی نویسنده خود را در قبال پروردگار متعال و ملت باشرافت ایران زمین
مسئول دانسته..... ۱۴
- ❖❖ این کتاب گامی است در شناخت یکی از این بزرگان..... ۱۴
- ❖❖ سرزمینی که دارای حکمت عتیق بوده و معنویت و وحدانیت بالغ بر
پنج هزار سال..... ۱۵

✽✽ همین خرد ایرانی بوده است که همواره جمیع ایرانیان را شیفته طریقت

الهی می نموده ۱۵

✽✽ بزرگانی همچون شیخ شهید حضرت عطار نیشابوری ۱۵

✽✽ و من!... التوفیق ۱۵

● دفتر پیشین (عطار کیست؟) ۱۷

✽✽ به نام هستی مطلق ۱۹

✽✽ عطار و ولادت ۱۹

✽✽ عطار و نیشابور ۱۹

✽✽ عطار و عطاری ۲۰

✽✽ عطار و طب ۲۰

✽✽ عطار و افسانه طریقت ۲۱

✽✽ عطار و مولانا ۲۲

✽✽ عطار و آثار او ۲۲

۲۳	عطار و شهادت
۲۳	عطار و کلام
۲۴	عطار و تخلص
۲۵	عطار و عشق و طریقت
۲۶	عطار و غزلیات و قصائد
۲۹	عطار و کنکاشهای معاصر
۳۰	عطارهای دیگر
۳۱	عطار و مولوی
۳۲	عطار و زبان
۳۴	عطار و غزل عرفانی
۳۵	عطار و دیوان عطار
۳۶	عطار و گریزی به غزلیات
۳۸	عطار و داستان سرایی

عطار و افلاک	۳۹
عطار و فلسفه	۴۰
عطار و طریقت	۴۲
عطار و شعر درد	۴۲
امید است این فراز افقی هر چند کوچک را برای مخاطبان محترم روشن نماید	۴۲
با آرزوی توفیق روزافزون (پروفاک)	۴۲
فهرست منابع و مآخذ	۴۴
فهرست دفتر دیوان	۴۵
دفتر دیوان	۱۰۱
دفتر پایانی	۷۲۵

مقدمه

عارفان و علوم غریبه طریقتی است که بسیار جذاب بوده و علاقمندان و رهروان را به سوی خود می کشد و هرچه طریقت جو در سلوک عارفانه بیش از پیش ره نوردد، بیشتر و بیشتر جذب شده تا به مرحله ای که به شیدایی و استقراق می رسد و شیدا و شیفته شناخت حضرت خداوندی و حقیقت خلقت می گردد تا به جایی که قرق اراده پروردگار باری تعالی می شود و به میدانی بس عظیم دسترسی پیدا می کند تا به گونه ای که اراده او به جز اراده حضرت حق نخواهد بود.

مصادق آن که می فرماید :

«رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند»

یعنی از بُعد آدمیت فراتر رفته و به ادراک خدایی می رسد و آنجا است که به میدان فنا رسیده و در عشق الهی حل و مستهلک می شود.

آنچه که عارف می طلبد فقط و فقط رضای حضرت حق است و وصال حضرت دوست.

عارف بی هیچ طمع دنیوی ره می پوید و فقط و فقط عشق و شیدایی به

وصال، راه او و هدف او و دین و دنیای او است.

سالک با چشم درون می‌نگرد و از درون سلوک می‌کند و با باروری نیروهای درونی که برگرفته از نیروی لایزال خداوندی است، نهال عشق و وصلت حضرت دوست را سیراب می‌کند و می‌پروراند تا به جایی که این نهال به درختی تنومند تبدیل می‌شود که ریشه‌اش متصل به نیروی خالق یگانه است و شاخساران و برگ‌هایش اخلاص است و حقانیت و ثمره‌اش جلوه حق است و کرامت.

پیر عارف به کراماتی می‌رسد که از میدانی عظیم به بیرون می‌تراود که فرای حس و روان آدمیان و عامیان خواهد بود.

عرفان علم نیست، عشق است. عرفان دانش نیست، طریقت است.

لیک هرچند که حضرت مولانا می‌فرماید :

«پای استدلالیان چوبین بود»،

هر طریقت و سلوکی و هر عشق و شیدایی باید از رهگذر یک باور و یک اندیشه ایثارگرانه و خاص خود بگذرد و اینجا است که استدلال و فلسفه می‌تواند قبل از سیر طریقت، راهگشای باروری اندیشه یک سالک باشد.

چراکه تا اندیشه نپرورد و فرد به عروج ذهنی نرسد نمی‌تواند عشق را در ذهن معنی کند و سپس به سلوک پردازد و علاوه بر پروراندن اندیشه و عروج ذهن به پرورش نیروهای فراحسی و کرامات و عروج روحی برسد.

عارف باید عاشق باشد ولی عشقی که از رهگذر عقلی و رای عقل عامیان بگذرد، هرچند که گفته می‌شود عاشق، عاقل نیست و عشق و عقل را با یک کفه نمی‌سنجند و با هم در ظرفی نمی‌گنجند.

لکن نویسندگان بر این باور است که عشق صحیح که همان عشق حق و حضرت دوست است، از طریقت عقلی می‌گذرد که فرای استدلالات و تعقل انسان دنیاپرور است که با منطقی عقلانی به زندگی خود ادامه می‌دهد. از این‌روی چون طریقتش او را از منطق عقلانی دنیوی دور می‌کند در نتیجه در ظرف عقل انسان منطقی نمی‌گنجد. لکن این ناهمگونی، غیرعقلانی نیست بلکه ورای عقل است. اما درک چنین دنیایی مقدور نیست مگر اینکه استدلال و فلسفه چهارچوبی عقلانی‌تر از عقل عامی را به طریقت جو بنمایاند.

پس باید بدانیم که فلسفه عرفان چیست؟

بنابراین نویسندگان با نوشتن سری کتب «راز نیروهای شگفت‌انگیز فراحسی و قدرتهای فوق‌عادی» سعی نموده که فلسفه عرفان و نیروهای فراحسی را به دانش‌پژوهان و عَقَلّا و به موازات آن به رهروان شیفته و طریقت‌جویان عاشق و یا به عبارتی به سالکین از دیدگاه تجربی و علمی و اندیشه خود معرفی کند و در این راستا نظریه‌های مهمی را عنوان نموده است که جواب بسیاری از چون و چراهای علوم فراحسی و کرامات عرفانی را داده است.

نویسندگان سعی نموده است تا تعاملهای علوم عرفانی را با نیروهای فراحسی توسط دانش فراروانشناسی بازگشاید و تقابلهای علوم جادوگری و مذمت‌آمیز را با جنبه مثبت علوم فراروان مقایسه نموده و در سری کتب مذکور به نقد بکشانند.

کاری که غربیان با استفاده از خرد و حکمت عتیق و علوم غریبه و عرفان ایرانی و معنوی این سرزمین باستانی و مقدس درک نموده و توانسته‌اند با

پوششی از حکمت جدید اروپائیان و باورهای غربی تحت عنوان پاراپسیکولوژی و یا فراروانشناسی به جهانیان معرفی کنند و علومی همچون مدیتیشن و سوفروولوژی و ذن و یا توانهای مختلف فراروان همچون تله پاتی و پسیکوپاتی و تله کینزی و پسیکو کینزی و پسیکومتری و کلیرویانس و ... را در چند قرن اخیر معرفی نمایند که قرن‌ها و حتی هزاره‌های پیش، عرفای ایران زمین به این علوم و نیروهایی همچون مکاشفه و مراقبه و طی الارض و فکرخوانی و آینده نگری و هاله بینی و ... از طریقت معنوی به طور بسیار کاملتر رسیده بوده‌اند.

از این روی نویسنده خود را در قبال پروردگار متعال و ملت باشرافت ایران زمین مسئول دانسته و با نوشتن سری کتب پروفباک سعی نموده است وظیفه معنوی خود را در این مسئولیت به انجام برساند و اینجا است که دانش پژوهان و علاقمندان و به موازات ایشان طریقت جویانی که راه سیر و سلوک را برمی‌گزینند باید در درجه اول عرفا و سالکین و حتی بزرگان فلسفه و علم و ادب و شعر و اندیشه و حکمت این سرزمین را بشناسند و تا این میسر نشود این پویندگان به سر منزل مقصود نمی‌رسند.

این کتاب گامی است در شناخت یکی از این بزرگان.

بنابراین نویسنده طریق این کتاب سعی نموده است تا شیخ شهید حضرت فریدالدین عطار نیشابوری را که یکی از بزرگترین شاعران و عاشقان عارف بوده است رابه ره‌پویان بیش از پیش معرفی نماید تا به طور جامع‌تری بدانند که طریقت عرفانی و ادبی در این سرزمین معنوی چه پُر بار بوده است و این سرزمین مقدس چه بزرگانی را بر تارک آسمان

علم و ادب و عشق و شعر و اندیشه و عرفان داشته است.

سرزمینی که دارای حکمت عتیق بوده و معنویت و وحدانیت بالغ بر پنج هزار سال سرلوحه فرهنگ و باور و اعتقادات و عزت این مرزوبوم بوده است به طوری که با پیویایی اندیشه در گذر زمان برترین اعتقادات و معنویات را برگزیده‌اند، به گونه‌ای که در این برهه از زمان می‌توان ادعا کرد که ایران‌یاز جزو معنوی‌ترین ملت جهان بوده و می‌باشند.

همین خرد ایرانی بوده است که همواره جمیع ایرانیان را شیفته طریقت الهی می‌نموده و بالنتیجه بزرگانی معنوی را پرورانده است که هرگز در دیگر جوامع و ملل دنیا به چشم نمی‌خورند.

بزرگانی همچون شیخ شهید حضرت عطار نیشابوری که نویسنده در حدوتوان محدود خود سعی نموده است در دفتر پیشین این مُجلد به خوانندگان ارجمند معرفی نماید و عاجزانه و خالصانه از بزرگان علم و ادب و شعر و اندیشه و دین و معنویت و عرفان این سرزمین مقدس تقاضا دارد که جسارت این حقیر را به دیده اغماض نگریسته و این تُحفه ناقابل را که ضمیمه یکی از قابل‌ترین آثار ادبی و عرفانی جهان گردیده است را از این عزلت‌نشین سوخته‌دل بپذیرند.

و من... التوفیق

پروفساک